

ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟੇਡ

ਅਤੇ ਹੋਰ, ਮੁਦਾਲਾ-ਅਪੀਲੈਂਟਸ।

ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ-ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1954 ਦਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ.100

ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ (1872 ਦਾ IX) ਧਾਰਾ 16-ਬੇਲੋੜੀ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇ ਬੋਲ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ-ਕਿਸ 'ਤੇ ਛੂਨ ਬੋਲਦਾ ਹੈ-ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ-ਇਕੁਇਟੀ ਵਿਚ ਰਾਹਤ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ-ਜਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ-ਕਦੋਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਠਾਇਆ-ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ-ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਜਾਂ ਚਾਚਾ-ਦੀ ਸਥਿਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ-ਲੋਕੋ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ-ਕਦੋਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸੰਬੰਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਦਬਦਬਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ-ਕਿੰਨਾ ਦੂਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V) ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ - ਧਾਰਾ 100 - ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ - ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ - ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ - ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਜੋ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ - ਮੁਦਈ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ- ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ-ਸਿਕਾਇਤ, ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਤੱਥ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872 ਦਾ 1)-ਧਾਰਾ 106 ਅਤੇ 114-ਪਾਰਟੀ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥ-ਜੇਕਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇ-ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ, ਕੀ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਪ੍ਰੀਜ਼ਮਸ਼ਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ (1 ਦਾ 1) 1877)-ਧਾਰਾ 54 ਅਤੇ 56-ਦੂਜੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ-ਕੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗ-ਇੰਨਾਕਸੀ ਰਾਹਤ-ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ, ਦੱਸੇ ਗਏ-ਮੁਦਈ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭਤੀਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਦੂਸਰਾ, ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ; ਤੀਸਰਾ, ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-

ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪ੍ਰਭਾਵ" ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 'ਅਣਉਚਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ 'ਗਲਤ' ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਅਸਾਧਾਰਨ ਜਾਂ ਅਨੁਪਾਤਕ' ਦੇ ਉਲਟ। ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਹਾਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਪਕੜ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੱਟ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੜ੍ਹਤ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਏਜੰਟ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਕਿਸਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਪਹੁੰਚਾਂ ਅਤੇ ਭਰਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਤ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਨਤੀਜਾ ਡਰ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਬਦਬਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੀੜਤ ਦੇ ਸੱਚੇ ਮਨ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਆਜ਼ਾਦ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲਈ ਅਧੀਨਗੀ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਸ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ 'ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਧਾਂਤ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਉਭਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੋਂ ਅਨੁਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸੌਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰਤਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਢੰਗ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਗਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲੇੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਅਰਥਾਤ, ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ) ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਕੋਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਂ ਗੁਪਤ

ਸਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਘਰੇਲੂ ਸਲਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਮਰ, ਚਰਿੱਤਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਉੱਤਮ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਿੰਦੂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਭਰਾ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਯਤੀਮ ਭਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਚੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ, ਅਧਿਆਇ 9, ਆਇਤ 108 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ" (ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ਲੋਕ) ਅਤੇ ਆਇਤ 110 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। "ਜੇਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ਲੋਕ)। ਮਨੂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਜਿਸ ਨੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ,-
ਮਨੁਸਮਿਰਿਤਿ, ਅਧਿਆਇ 9, ਛੰਦ 213।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਜੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਕੇ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। *ਵੀਰਮਿਤਰੇਦਯਾ* ਵਿੱਚ ਨਾਰਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿਤਾ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਆਈ ਅਤੇ ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਜੀਵਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ (ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ਲੋਕ) ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ। ਸਖਤ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਧਾ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਉੱਤਮ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਲੋਕੇ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। "ਲੋਕੇ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ" ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਲੋਕੇ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਦਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਰਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਰੋਤ ਅਮੂਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਤਕਨੀਕੀ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੰਧਾਂ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਰਸਮੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਫੁਡੂਸੀਰੀ" ("fiduciary) ਰਿਸ਼ਤਾ" ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਬਦਬਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਜੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਰ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਗੈਰ-ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਬੇਲੋੜੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਨਾ, ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਟਹਿਰਾ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਧਿਰ ਗਵਾਹੀ-ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਾਹ-ਬਾਕਸ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਦੇ ਵੀ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ, ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਇਕੁਇਟੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਤਿੱਖੇ ਅਭਿਆਸ, ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਦਾਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ, ਮੁਦਾਲਾ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਯੋਗਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਕਿ ਜੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਇਕੁਇਟੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਨਿਯਮ (maxim) ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਦਾਗ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਮੂਲ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕੁਇਟੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਆਚਰਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਕੋਲ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਜੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੇ ਖੁਦ ਇਕੁਇਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਦਾਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56(j) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ।

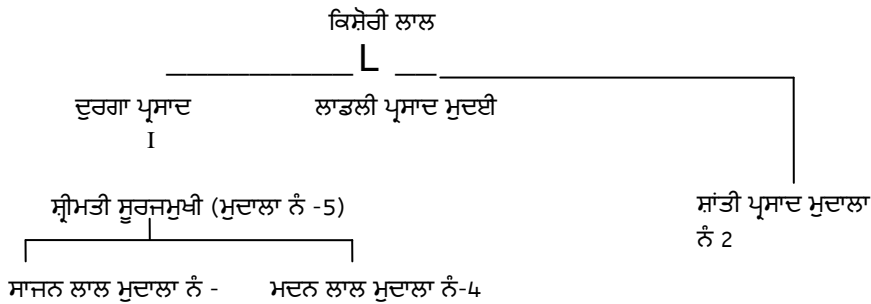
ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ, ਮਿਤੀ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1954 ਨੂੰ, ਆਰ.ਐਸ.ਏ. 211 ਆਫ 1954 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਸਾਰ ਚੰਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ, ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 19 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਦੇ ਦਿਨ (ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬਦਰੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਪੁਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ, ਮਿਤੀ 25 ਮਈ, 1953) ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ ਅਸਾਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਕੰਪਨੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਤੇ ਲਾਗੂ ਹਨ; ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਸੰਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ। ਮਿਤੀ 3 ਮਾਰਚ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1946 ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਕਿ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਵਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਦਾਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਗੇ।

ਐਸ.ਐਨ. ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ. ਖੰਨਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਬੀ.ਆਰ. ਤੁਲੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.-ਇਹ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਮਦਨ ਲਾਲ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ, ਮੁਦਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 211 ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। 1954, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੰਸ਼-ਸਾਰਣੀ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ:-

ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਪੱਖ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਦਾਦਾ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਨੇ 1900 ਵਿੱਚ 'ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼' ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸੈਲੀ ਹੇਠ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਸਨ। ਇਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1928 ਵਿੱਚ, ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ। ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨ, ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਹਨ। ਸੰਨ 1928 ਵਿੱਚ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। 1934 ਵਿੱਚ, ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਮੁਦਾਲਾ ਪੱਖ 3 ਅਤੇ 4, ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ ਮੁਦਾਲਾ ਪੱਖ 5 ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਈ। ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਦਾ ਕਰਤਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਵੰਬਰ, 1940 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਚੱਲੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ 23 ਮਾਰਚ, 1941 ਨੂੰ ਇਨ-ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1941 ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ੇਅਰ ਸਨ। ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ 1004 ਸ਼ੇਅਰ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ 1003 ਸ਼ੇਅਰ ਸਨ। ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ-

(ੳ) ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਖਿਆ ਪੰਜ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ (ਅਨੁਛੇਦ 102 ਰਾਹੀਂ)।

(ਅ) ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ, ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਵਿਧਵਾ, ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਅਨੁਛੇਦ 103 ਦੁਆਰਾ)।

(ਬ) ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਅਨੁਛੇਦ 112 ਦੁਆਰਾ)।

(ਸ) ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਬਿੰਦੂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਨ-

ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਲ.ਪੀ. ਜੈਸਵਾਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਦਿੰਦੇ। ਉਸਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਲ.ਪੀ. ਜੈਸਵਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਜਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਮਝਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ (ਧਾਰਾ 132 ਰਾਹੀਂ)।

(ਹ) ਅਨੁਛੇਦ 134 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਅਜਿਹੇ ਬੋਰਡ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮ ਹਿੱਸਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ ਸੀ।

(ਕ) ਮੈਂਬਰੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਅਨੁਛੇਦ 47 ਰਾਹੀਂ)।

ਪਹਿਲੀ ਅਗਸਤ, 1941 ਨੂੰ, ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਿਛਲੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 500 ਸ਼ੇਅਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਧੂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਫੇਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਉਹ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣਾ ਸੀ।

ਤਿੰਨਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸੀ। ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

"ਉਕਤ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (a) ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 1,850 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੱਤਾ ਕੱਢੇਗਾ। (b) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ 7 ਫੀਸਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (c) ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 350 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਾਰ ਭੱਤਾ, (d) ਡੇਢ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ 30

ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਭੱਤੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਫਰ 'ਤੇ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ (e) ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹਰ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਾਕੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ 250 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ 25 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਧੂ-ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਅੰਤਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਮਤਭੇਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਬਾਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ 1945 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਬਲਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। 20 ਫਰਵਰੀ, 1945 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਤਾ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੰਬਰ 2, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1945 ਨੂੰ, ਮੁਦਾਲਾ ਨੰਬਰ 2, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ। ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰਿਸ਼ੀਵਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਦਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਰਿਸ਼ੀਵਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦ ਬਣਾਏ ਅਤੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ 20 ਫਰਵਰੀ, 1945 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਵੀ ਮਤਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਵਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਕਿਤਾਬਾਂ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਸੀਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ

ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਮਦਨ ਲਾਲ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਕੋਰਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਵੈ-ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੇਕਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਕੋਰਮ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1941 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਤਾ ਨੰਬਰ 11 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਵੈਧ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸਟ ਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹਰ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1945 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਤੋਂ 65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲਾਭਅੰਸ਼, ਆਮਦਨ-ਕਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ, ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ 900 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੇਨਸੈਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ 25 ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਤਨਖਾਹ, ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਜਾਂ ਦਫਤਰੀ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਯਾਤਰਾ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪਰਿਣਾਮੀ ਸੇਧਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ 900 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੋ ਕਿ ਮੈਨੇਜਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣੇ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਸਦੇ ਕਈ ਭੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, 65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ

ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਸਥਾਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਕੋਰਮ ਤਿੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੋਸਟ ਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵੀ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਾਵਧਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਡਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਾ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਿੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਅਸਾਧਾਰਨ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਗਣ ਵਾਲੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮਾਹੌਲ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਹਿਰਦ ਸਮਝ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ। ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜੋ ਬੇਲੋੜਾ ਭੜਕਾਊ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ 1 ਨਵੰਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ (Exhibit) ਪੀ. 6 ਵਿੱਚ, ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੋਣ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ "ਡਾਇਰੈਕਟਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ "ਪ੍ਰਬੰਧਕ" ਵਜੋਂ ਹੀ ਮੇਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਫਿਸ ਮੈਨੇਜਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਬਦਲ ਕੇ ਉਸ (ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ) ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਰਵੱਈਆ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਈ ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਝਲਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ (Exhibit) ਪੀ. 6, ਮਿਤੀ 1 ਨਵੰਬਰ, 1945, ਪੀ. 7, ਮਿਤੀ 7 ਨਵੰਬਰ, 1945, ਪੰਨਾ 10 ਹਨ, ਮਿਤੀ 13 ਨਵੰਬਰ, 1945, ਪੰਨਾ 11, ਮਿਤੀ 4 ਦਸੰਬਰ, 1945, ਅਤੇ ਪੰਨਾ 3, ਮਿਤੀ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1946। ਕੁਝ ਤਣਾਈਆਂ ਤੀਬਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਬਦਬਾ ਅਤੇ ਹੇਕਟਰਿੰਗ ਸਲੂਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਅਨੁਛੇਦਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 4 ਨਵੰਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ (Exhibit) ਡੀ.1 ਨੇ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। 2 ਦਸੰਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮਦਨ ਲਾਲ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 6 ਜਨਵਰੀ 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਵੀ ਮਦਨ ਲਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕੇ। 3 ਫਰਵਰੀ 1946 ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਪਰ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੀਟਿੰਗ 3 ਮਾਰਚ 1946 ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ, ਕੋਰਮ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ (ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ (Exhibit) ਡੀ. 10 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ)। 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਮਦਨ ਲਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਪਰ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਕੋਈ

ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। 25 ਫਰਵਰੀ 1946 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਮਦਨ ਲਾਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਮੰਗ ਵਜੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਗ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਰਮ ਨੂੰ ਤਿੰਨ 'ਤੇ ਫਿਕਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਰ ਮਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਸਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ। 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ, ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੇਟ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ (ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ (Exhibit) ਡੀ. 12 ਦੇਖੋ)। 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1946 ਨੂੰ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਜੁਆਇੰਟ ਸਟਾਕ ਕੰਪਨੀਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਲਾਹੌਰ (ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ (Exhibit) ਪੰਨਾ 3) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਆਦਿ ਸਬੰਧੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰਸ਼ਾਦ, ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਜੋੜਿਆ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਮੈਂ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਭਰਾਤਰੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ 10ਵੇਂ ਪਲ ਤੱਕ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ 23 ਫਰਵਰੀ, 1946 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

1 ਮਈ, 1946 ਨੂੰ, ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਲਿਕਵੀਡੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਨੇ 19 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਅਪੀਲ (ਐੱਲ. ਪੀ. ਏ. 8 ਆਫ 1955) ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

13 ਦਸੰਬਰ, 1946 ਨੂੰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ ਅਸਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ, ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ। 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸਨ, ਅਤੇ 16

ਤਰੀਕ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਮਤੇ ਸਨ। ਅਕਤੂਬਰ, 1945, 3 ਮਾਰਚ, 1946, 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੇ ਮਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਜੇ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਮੁਦਾਲੀ ਪੱਖ 2 ਤੋਂ 5, ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਮੁਦਾਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੁਦਾਲਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਸਮਝੌਤਾ, ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀਟੋ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਨੇ "ਖੰਜਰ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ" ਕੀਤਾ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁਦਾਲਾ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੱਟ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 4 ਨਵੰਬਰ 1945 ਨੂੰ ਹੋਈ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੇ ਦੂਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੈੱਡਲਾਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਮੁਦਈ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਸਨ ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹਮੀਰਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਵੱਡੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਹੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜੋ ਉਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ-

- (1) ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਦੀ ਅਸਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਬੇਅਸਰ ਸਨ?
- (2) ਕੀ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਵੈਧ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀਟੋ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਡੈੱਡਲਾਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?
- (3) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 1 ਜਾਂ 2 ਕੁਝ ਮਤਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਕੀ ਹਰੇਕ ਮਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਮੀਟਿੰਗ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- (3-a) ਕੀ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ?
- (3-b) ਕੀ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਮੁਦਾਲਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ?
- (4) ਕੀ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ?
- (5) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- (6) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦੇ ਨੰ: 1 ਜਾਂ 2 ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰ: 4 ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੀ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ?
- (7) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ?
- (8) ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 7 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਨੋਟਿਸ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- (9) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 7 ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?
- (10) ਜੇਕਰ ਮਿਤੀ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਮਿਤੀ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ?
- (11) ਕੀ ਮਿਤੀ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰ ਸਨ?
- (12) ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਲਝਿਆ ਮਾਮਲਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?

(13) ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਮੁਦਈ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

(14) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਨ-ਜੰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

(15) ਕੀ ਮੁਦਾਲਾ ਧਾਰਾ 35-ਏ, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?

(16) ਰਾਹਤ/ਛੋਟ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕਰਨਾਲ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 1, 2, 3, 3-A, 3-B, 12, 13 ਅਤੇ 14 ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 4, 5, 6, 7, 8, 10 ਅਤੇ 11 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਮੁਦਈ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ 1954 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ: 211 ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ *ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼*, ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ ਅਸਥਾਪਨਾ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ-ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1945 ਦੀ ਅਸਥਾਪਨਾ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਤੇ ਲਾਗੂ ਸਨ। 3 ਮਾਰਚ, 1946, ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ, ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਉਹਨਾਂ ਤੀਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਵਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ। ਮੁਦਾਲਾ, ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਇਹ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਘੋਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1945 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1945 ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹਰ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟੂਰ ਦੌਰਾਨ 30 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਅਤੇ 1 ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 2,500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ, ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 250 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਭੱਤੇ ਦੇ

ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹਰੇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ 25 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੂਜੇ ਪੁਰਸ਼ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਉਮਰ ਘੱਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਉਹ ਉਮਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਮੁਦਈ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਸਨ ਅਤੇ 1945 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਵੱਗਿਆ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਅਤੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਦੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਉਸਦੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਮੁਦਾਲਾ ਬੇਵੱਸ ਸਨ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਦਬਾਅ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭਤੀਜੇ 'ਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ:-

(i) ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਏ ਸਨ ਜੋ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(ii) ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਨਖਾਹ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੱਤੇ, ਮੋਟਰ ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੁਟਕਲ ਸਿਰਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਕੱਢੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਲਈ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ 25 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਫੀਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 250 ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਦਾ ਭੱਤਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ।

(iii) ਮੁਦਈ ਨੇ ਜਗਤਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਹਮੀਰਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਵੱਡਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(iv) ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸੈਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਉਦੋਂ ਮੱਧਮ ਪੈ ਗਈ ਜਦੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰਿਸ਼ੀਵਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਬਸੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਈਆਂ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(v) ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਸਫਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਹਮੀਰਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਹੋਰ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਚਿੱਤਾ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਰਾ ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਨਿਰਪੱਖ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਨੇ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਹੋਈ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੋ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਤੇ (ਨੰਬਰ 2) ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੰਮ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਉਸ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤੇ, ਸੰਪਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਬਾਈਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਣ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਡੈੱਡਲਾਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਦਾ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ।

ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਖੇਜਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸਹਿਮਤ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਾਲਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਖੇਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗਲਤ ਹੋਣਾ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਬਨਾਮ ਹਰਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ (A.I.R. 1932 P.C. 89) ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੁਦਾਲਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਡੀਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਨਾਲੇ ਨਾਲ

ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। "ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ" ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੋਸਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਗੋਪਾਲ ਭਉਰਾਉ ਜਯੇ ਬਨਾਮ ਜਗਨਨਾਥ ਪੰਡਿਤ ਵਾਸੂਦੇਓਰਾਓ ਪੰਡਿਤ ਮਹਾਰਾਜ, (A.J.R. 1935 Bom. 326) ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਕਿ ਕੀ, ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ, ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਡੀਡ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਫੁਲਟਨ, ਜੇ., ਪੰਨਾ 128 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ--

"ਇਹ ਸਵਾਲ, ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਸਨ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਚਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤਾਂ ਹੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।

[*ਵੇਖੋ ਭੀਮਭਾਟ ਬਨਾਮ ਯਸਵੰਤਰਾਓ* (I.L.R. 25 Bom. 126.)] ਪ੍ਰਭਾਤ ਚੰਦਰ ਸ਼ੋਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਸਸਧਰ ਕੁਮਾਰ ਗੋਸ (A.I.R. 1918 Cal. 590) ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਉੱਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ, ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਖਲ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲਾਲਾ ਗੰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਜੰਗ ਬਹਾਦੁਰ ਖਾਨ (A.I.R. Oudh. 254), ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਵਧੀ, ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ, ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਖੋਜ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਨੁਮਾਨ ਸੀ। ਧੰਨਾ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਮੇਤੀ ਸਾਗਰ (A.I.R. 1927 P.C. 102) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਉਪਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ 101, ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਖਰੀ ਹੋਣਗੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਕਸਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ

ਸਾਬਤ ਤੱਥ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਸਥਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾਜੁਕ ਹੈ ਵਰਤਮਾਨ ਵਰਗਾ ਮਾਮਲਾ, ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਨੁਮਾਨ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ।"

ਅਵਧ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਖੋਜ ਤੱਥ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ "ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਨੁਮਾਨ" ਸੀ। ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ *ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਹਰ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ* (A.I.R. 1932 P.C. 89.) ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਅਵਧ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੁਆਰਾ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭਤੀਜੇ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਇੱਕ ਤੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੱਥ ਦੀ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖੋਜਾਂ "ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਰੇ" ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ "ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜਿਉਂਦਾ ਭਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਮਨਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਭਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਸ਼ੀਵਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ:-

ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ *ਇਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ-ਇਨ-ਚੀਫ਼* ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ *ਮੈਸਰਸ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼* ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1940 ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਘਨ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ 23 ਮਾਰਚ, 1941 ਨੂੰ, ਇਸਨੂੰ *ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਲਿਮਟਿਡ* ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੀ।

ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਕਿ *ਜਗਤਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ*, 1944 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ। ਜਗਤਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ *ਐਲ.ਪੀ. ਜੈਸਵਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼* ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਹਨ। *ਐਲ.ਪੀ. ਜੈਸਵਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼* ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਖੁਦ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਵਜੋਂ 5,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ,

ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਉਹ 2,200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, 1,850 ਰੁਪਏ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ 350 ਰੁਪਏ ਕਾਰ ਭੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਦਾ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ 250 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਅਤੇ 25 ਰੁਪਏ ਵੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਸਨ ਪਰ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੰਜ ਲੱਖ ਜਾਂ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੋਨੇ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਗਹਿਣੇ 1941 ਤੋਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਰਹੇ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਲਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਜ਼ੋਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਜਗਤਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ, ਜਗਤਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜ਼ੋਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਡੀ.ਡਬਲਿਊ.1 ਆਬਕਾਰੀ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮੇਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਗਤਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਡੀ.ਡਬਲਿਊ.2 ਰਘੂ ਨੰਦਨ, ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੇ ਵਰਕਸ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਜਾਂ 1 ਵਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਦੌਰਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਕੋਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਮਿਲੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ ਖਾਤੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ, ਪਰ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨਗੇ।

ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, "ਐਲ. ਪੀ. ਜੈਸਵਾਲ ਐਸਕਵਾਇਰ, ਚੇਅਰਮੈਨ, ਕਰਨਾਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ" ਤੋਂ "ਸ਼੍ਰੀ. ਐਸ.ਪੀ. ਜੈਸਵਾਲ, ਮੈਨੇਜਰ" ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ, ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ ਜੋ ਦਬਦਬਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੈ। 1 ਨਵੰਬਰ, 1945 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ (Exhibit) ਪੀ. 6 ਵਿੱਚ, ਉਹ 24 ਚੈੱਕ ਵਾਪਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਪਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਹੇਠਾਂ "ਡਾਇਰੈਕਟਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਅਪਵਾਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ "ਪ੍ਰਬੰਧਕ" ਵਜੋਂ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਫਿਸ ਮੈਨੇਜਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਬਦਲ ਕੇ "ਪੀ. ਏ. ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ. ਜੈਸਵਾਲ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਰਚਨਾਤਮਕ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਾਰਪਿੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਕਟਰਿੰਗ ਰਵੱਈਆ ਅਗਲੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, -ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ (Exhibit) ਪੀ. 7 ਮਿਤੀ 7 ਨਵੰਬਰ, 1945, ਪੀ. 10 ਮਿਤੀ 13 ਨਵੰਬਰ, 1945, ਅਤੇ ਪੀ. 11 ਮਿਤੀ 4 ਦਸੰਬਰ, 1945, ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 3 ਅਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੋਸਟਸਕਰਿਪਟ ਤੋਂ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੇ

ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿੱਤੀ ਉੱਤਮਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਿੱਟਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਘਟਦੇ ਸਰੋਤ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਮਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਝੁਕਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਗਹਿਣੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੇਲੂਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ। ਜਿਸ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫਾਇਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੇ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਡੈੱਡਲਾਕ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।

ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜੇ ਵੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮਤਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਮੁਦਾਲਾ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮਤਾ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ, ਬਹੁਮਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫੂਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕੰਮ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਦਾਲਾ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਹਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੋ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੇਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਉਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਾਂਗਾ।

ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ "ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਰੇ" ਹਨ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਕੇ, ਮੁਦਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉੱਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੜੱਪਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਧ ਕਰਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਅਧਿਕਾਰ, ਆਦਿ। ਉਹ ਮਤੇ, ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਵੀਟੋ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ "ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਇੱਕ ਖੰਜਰ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ" ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਘੱਟ ਫੰਡ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟ ਰਹੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਹਲਕੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣ ਕੇ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਾਲੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਡੈੱਡ ਲਾਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੁਦਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਹਮੀਰਾ ਵਿਖੇ ਜਗਤਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਚਿੰਤਾ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਮੁਦਾਲਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਦਾਲਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਸਥਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਤੌਰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1941 ਤੋਂ 18 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਲਿਆ ਸੀ, 1,37,445 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ 7 1/2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੀ।

ਮੁਦਈ ਨੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ 6, ਰੂਲ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ ਹੁਕਮ 6, ਨਿਯਮ 5, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਦਿਆ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਸਟੀਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ। ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਦਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਗੈਰ-ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨੁਕਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀਆਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਬੇਲੋੜੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ - ਸ਼ਿਓਚਰਨ ਬਨਾਮ ਚੰਨੂਲਾਲ (A.I.R. 1981 Nag. 63), ਅਤੇ ਨਾਰਾਇਣ-ਭੱਟ ਭੀਮਭਟ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਅੱਕੂਬਾਈ ਮਨੋਹਰਭੱਟ ਜੋਸ਼ੀ (A.I.R. 1916 Bom. 275),

ਸੱਯਦ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਫਤਿਹ ਮੁਹੰਮਦ (I.L.R. 22 Cal. 324 (P.C.)), ਲਾਰਡ ਹੈਲਸਬਰੀ ਨੇ ਪੰਨਾ 331 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ:-

"ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਪੱਖ ਉਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ ਜੋ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਮੁਦਾਲਾ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਮੁੱਖ ਨੁਕਤਾ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। "ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ" ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

"ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ 'ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਠਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ੳ) ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਅ) ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਉਮਰ, ਬਿਮਾਰੀ, ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸਥਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ੲ) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ 'ਤੇ, ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।"

ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭਤੀਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਦੂਜਾ, ਕੀ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਤੀਸਰਾ, ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੈ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਤ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਘੂਨਾਥ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਸਰਜੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਾਹੂ (A.I.R. 1924 P.C. 60), ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ:-

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 3 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਮਝਿਆ। ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੀਜਾ ਨੁਕਤਾ ਉਭਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਨਸ ਪ੍ਰੋਬੈਂਡੀ (onus probandi) ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਗਲਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਲਗਭਗ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬੇਵਕੂਫੀ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਹੈ।" [ਪ੍ਰਸ਼ਾਥੁਰਾਈ ਬਨਾਮ ਕਨੱਪਾ ਚੇਤਿਆਰ (A.I.R. 1920 P.C. 65), 65; ਸਨਵਲ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਕੁਰਮਲ (A.I.R. 1928 Lah. 224), ਕਾਂਟੇ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਜੈਨ ਕੈਰਾਪੀਟ ਗਾਲਸਟੈਮ (A.I.R. 1930 Cla. 547 (2)) ਅਤੇ ਬੱਲਾ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਅਹਦ ਸ਼ਾਹ (1918 P.R. 124) ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖੋ]

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਰਚ, 1934 ਵਿੱਚ ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੁੱਤਰ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਕਰਤਾ ਬਣਿਆ। ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ 5 ਨਵੰਬਰ, 1940 ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਘਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਡੀਡ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਈਵਾਲੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਬਣੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ

ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਸਨ। ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ 1,003 ਸ਼ੇਅਰ ਸਨ ਅਤੇ ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ 1,004 ਸਨ। ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਾਰ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਉਮਰ 1941 ਵਿਚ 19 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਭਤੀਜੇ ਉਮਰ ਵਿਚ ਅਜੇ ਛੋਟੇ ਸਨ। ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਔਰਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਮਾਨਤਾ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਂਝਾ ਪਰਿਵਾਰ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਤਿੰਨਾਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਬਰਾਬਰ ਰਹੇ। ਠੇਕੇ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਦਈ ਨੇ 500 ਹੋਰ ਸ਼ੇਅਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ, ਸਗੋਂ ਉਸਨੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣ ਕੇ, ਹੋਰ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 350 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਾਰ ਭੱਤੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1,850 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ 'ਤੇ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਹਰ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਾਰ, ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ 30 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਫੀਸ 250 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੇਨਸੈਮ ਅਤੇ ਹਰ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ 25 ਰੁਪਏ ਵੀ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਫੀਸ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭੱਤੇ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਚਾਨਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਿਸੇਰੀ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ 1934 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਕਰਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਭੱਤੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਸੀ, ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਸੱਜਣ ਲਾਲ ਅਤੇ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦੇ ਚਾਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ? ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੇਲੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮੁਦਈ, ਦੋਵੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਚੱਲਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਚਾਚਾ ਵਜੋਂ, ਲੋਕ ਪੈਰੈਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸਨ। ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਮੂਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਤਾਕਤ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ।

ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਹਿੰਦੂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਭਰਾ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਯਤੀਮ ਭਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਚਾ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਚੌਕੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੂ ਸਮ੍ਰਿਤੀ, ਅਧਿਆਇ 9, ਆਇਤ 108 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਪਿਠੇ ਪਾਲਯੇਤ੍ਰੁਜਾਯੇਞੋ ਖ਼ਾਤੁਨ੍ਯਕੀਯਸ :

ਅਤੇ ਛੰਦ 110 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"।

ਯਾ ਜਯੇਸ਼ੋ ਜਯੇਸ਼੍ਰੁਜਿ ਥਿਆਮਾਤੇਕ ਸ ਪਿਤੇਕ ਸ:

ਮਨੂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਭਰਾ, ਜਿਸਨੇ ਲਾਲਚ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖਿਰਤ, ਅਧਿਆਇ 9, ਛੰਦ 213 ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਕੋ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੀਰਮਿਤਰੇਦਯਾ ਵਿੱਚ ਨਾਰਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਤਾ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਜਿਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ ਸੀ।

तयोरपि पिता श्रेयान् बीज प्राधान्य दर्शनात्।

प्रभाचे बोजिनी माता तम्यावेतु पूज

[ਪੀ.ਐਨ. ਸੇਨ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਨਿਆਂਸ਼ਾਲਾ, ਪੰਨਾ 301 ਦੇਖੋ,

ਟ੍ਰੇਵਲੀਅਨਜ਼ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ, ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸਫ਼ਾ 231, ਅਤੇ ਮੈਕਨਾਘਟਨ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ, 1894 ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸਫ਼ਾ 85; ਅਤੇ ਅਮਰ ਚੰਦਰ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਸਰੇਦਮੇਈ ਦੇਬੀ (A.I.R. 1929 Cal. 787)।

ਸਖ਼ਤ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਉੱਤਮ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

"ਲੋਕੋ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ: ਦੇਖੋ ਪੋਅਵਸ ਬਨਾਮ ਮੈਨਸਫੀਲਡ, 40 ਇੰਗਲਿਸ਼ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (Ch.) 964; ਬੈਨੇਟ ਬਨਾਮ ਬੇਨੇਟ, 10 Ch. D. 474 (477); ਮੋਟਾਗੁ ਬਨਾਮ ਅਰਲ ਆਫ਼ ਸੈਂਡਵਿਚ, 32 Ch. D. 525 (537) ਰੀ: ਹੈਮਲੇਟ, 38 Ch. D. 183 (190); ਅਤੇ ਪੁਨਰ: ਐਸਟਨ (1897) 2 ਸੀ.ਐਚ. ਡੀ. 574.

ਸਰ ਵਿਲੀਅਮ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੇਦਰਬੀ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਆਰ. ਡਿਕਸਨ, 19 ਛੰਦ 412 ਵਿੱਚ, ਲੋਕੋ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ "ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ।" ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, - 42 C.J.S, ਪੰਨਾ 489।

ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(2) (a) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇ ਦੂਜੇ

ਨਾਲ ਲੋਕੇ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ [*ਸਮਿਥ ਬਨਾਮ ਕਾਵ, 11 ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 299(307)*]। ਹੁਣ, "ਭਰੋਸੇ ਵਾਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ" ਕੀ ਹੈ? ਜਸਟਿਸ ਸਟੋਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ-

"ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਰਿਸ਼ਤਾ *ਟਰੱਸਟੀ ਅਤੇ ਕੈਸਟ੍ਰਿਕ ਟਰੱਸਟ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਵਾਰਡ, ਅਟਾਰਨੀ ਅਤੇ ਗਾਹਕ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਮਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੂਸਰਾ ਪੱਖ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਮੂਲ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨੈਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਘਰੇਲੂ, ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸਮਝੋਗਾ।" [*ਵਾਈਡ ਸਵੇਕਹਾਰਟ ਬਨਾਮ ਚੇਸਨ (161 North Eastern Reporter page 118-123)*]।*

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਦਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਤਕਨੀਕੀ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੰਧਾਂ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਰਸਮੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਫਿਡੂਸੀਰੀ ਰਿਸ਼ਤਾ" ("fiduciary relation") ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

"ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੌਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ: ਅਜਨਬੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਾਂਹ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ: ਕਿ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।" [*27 ਐਮ. ਐੱਡ ਇੰਜੀ. ਈ. ਐਨ. ਸੀ. ਲਾਅ (1st. ਈਡੀ) 456 ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਵਿਟਨੀ (57 N.E.R., 808—810)*]।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਦਾਲਾ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਲਾਹਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਚਿੰਤਾ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਚਿੱਤੀ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਨਾ, ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹ-ਬਕਸੇ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਹੜੀ ਧਿਰ ਗਵਾਹੀ-ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਾਹ-ਬਾਕਸ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਸਿਬਨਾਥ ਬੈਨਰਜੀ* (A.I.R. 1943 Federal Court 75—84) ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ

"ਧਾਰਾ 114, ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ '*ਪ੍ਰੀਜ਼ਿਊਮ* ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ', ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਮੁਦਾਲਾ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, [*ਦੇਖੋ ਕਾਂਸੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਜੈ ਰਾਮ* (A.I.R. 1956 Him. Pradesh 4)]।

ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਤੱਥ ਇਸ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਅਸਲ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ-

"ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੌਦੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਰਗਰਮ ਭਰੋਸੇ ਦੇ, "ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜੇ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਘਾਤਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ

ਅਸਫਲਤਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ, ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰਨਮ ਈਸ਼ਵਰਿਆ ਸੀ. ਕੇ. ਐਮ. ਐਸ. ਆਰ. ਐਮ. ਕਨੱਪਾ ਚੇਟੀ (A.J.R. 1941 Mad. 704), ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ। ਵੈਡਸਵਰਥ ਅਤੇ ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਜੇ.ਜੇ., ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਲਈ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਪਰੀਤ ਪੱਖ ਤੋਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੱਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਲਟੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਏ ਐਲ ਰਾਮਾ ਪੈਟਰ ਅਤੇ ਬ੍ਰੈਸ ਬਨਾਮ ਮਨਿਕਕਮ (A.I.R. 1935 Mad. 726), ਵਿੱਚ ਵਰਦਾਚਾਰੀਆਰ ਅਤੇ ਬਰਨ, ਜੇਜੇ ਦੀ ਬੈਂਚ, ਪੰਨਾ 729 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ-

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਮਿਥ ਬਨਾਮ ਕੇਅ (1.1 E.R. 307), ਪਰ ਲਾਰਡ ਕੈਨਵਰਥ: ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੋਈ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁਦਾਲਾ 3 ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭੁੱਲ ਭਾਵੇਂ ਗਲਤ ਹੈ, ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ? 'ਪ੍ਰਭਾਵ' ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 'ਅਣਉਚਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ 'ਗਲਤ' ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਅਸਾਧਾਰਨ ਜਾਂ ਅਨੁਪਾਤੀ' ਦੇ ਉਲਟ। ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਹਾਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਪਕੜ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੱਟ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੜ੍ਹਤ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਏਜੰਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਕਿਸਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਪਹੁੰਚਾਂ ਅਤੇ ਭਰਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਤ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਨਤੀਜਾ ਡਰ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਬਦਬਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੀੜਤ ਦੇ ਸੱਚੇ ਮਨ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਕੇ, ਇੱਕ ਓਵਰ-ਮਾਸਟਰਿੰਗ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧੀਨਗੀ ਲਿਆ ਕੇ, ਮੁਫਤ ਏਜੰਟੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ।

ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ 'ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਸ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਲਾਰਡ ਚੇਮਸਫੋਰਡ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਐਲ.ਸੀ. ਇਨ. ਟੈਟ ਵਿ. ਵਿਲੀਅਮਸਨ ((1866) 2 Ch. A. 55 at page 61)

"ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੋਪਨੀਯ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਾਇਦਾ, ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਫਾਇਦੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਗੁਪਤ ਸਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮਹਾਂਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।"

ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਚੈਸਾਇਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, "ਕੰਟਰੈਕਟ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ", ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 250-

"ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਬੰਧ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਰਾਹਤ ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਹੁਗੁਏਨਿਨ ਬਨਾਮ ਬੋਸਲੀ (14 Ves. 273 at page 286) ਵੀ ਦੇਖੋ।

ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸੈਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। - ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਾਲਾਤ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। *ਲਾਰਡ ਹੈਥਰਲੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰਨਰ ਬਨਾਮ ਕੋਲਿਨਸ ((1891) L.R. 7 Ch. 329 at page 338) :-*

"ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਈਰਖਾ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ *ਲਾਰਡ ਐਲਡਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੈਚ ਬਨਾਮ ਹੈਚ ((1804) Ch. 9 Ves. at page 297)* ਵਿੱਚ "ਇਰਖਾ ਲਗਭਗ ਅਜਿੱਤ" ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, *ਲਾਰਡ ਪੈਨਜਨਕ ਵਿੱਚ ਪਰਫਿਟ ਬਨਾਮ ਕਾਨੂੰਨ ਰਹਿਤ (1872 (L.R.) 2 P and D, page 462)*, ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

"ਇਕੁਇਟੀ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚਾ, ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ, ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼, ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਗਾਹਕ, ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਵਾਰਡ - ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪਦਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਦੋਸ਼ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਕੁਇਟੀ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੌਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਅਜਨਬੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਕਤਵਰ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਪਰਿਪੱਕ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ।"

ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਉਦੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲਾਭ ਅਜਿਹੇ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਅਰਥਾਤ, ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ) ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਕੋਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਪੋਲੈਕ, 12ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 494 ਦੇ ਮਾਮਲੇ। ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਂ ਗੁਪਤ ਸਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਘਰੇਲੂ ਸਲਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਮਰ, ਚਰਿੱਤਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਉੱਤਮ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, 17 ਸੀਜੇਐਸ, ਪੰਨਾ 541 ਦੁਆਰਾ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। 20 ਫਰਵਰੀ, 1945 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1945 ਨੂੰ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰਜ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਦਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਰਿਸੀਵਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਿੰਨਾ ਗਲਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਭੁਲੇਖਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਕਾਬਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਲੇਖਾ-ਜੇਖਾ, ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਆਦਿ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੰਡ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਫੰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਕੋਲ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਸ਼ੀਵਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਆਖਰਕਾਰ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਦਾਲਾ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਡੀ.ਡਬਲਿਊ.2 ਰਾਯੂ ਨੰਦਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1945 ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਜੋ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਦਾਲਾ ਕੋਈ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਸਮੇਤ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਕੋਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਕਲਪ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਸਮਝਣਾ, ਜਾਂ, ਆਪਣੇ ਪਤਲੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਕਠੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਿਤੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਸ਼ੀਵਰਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀਆਂ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨਾਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। *ਰਾਜਾ ਸ਼ਿਬਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਟਿੱਕੋਰੀ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* (A.I.R.: 1939 Pat. 477), ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਦਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਅਤੇ 10 ਜਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਟਨਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ

ਸਮਝੌਤਾ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, *ਐਰਿਕ ਗਨੈਪ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਬੋਰਡ* (1949 All Eng. Law Reports, Volume I, page 980), ਜੋ ਕੁਝ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਜਿਸਦਾ ਇਕੱਲੇ ਸਪਲਾਇਰ ਵਜੋਂ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜੋ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਏਜੰਟ ਹੁੰਦੇ। ਮੈਂ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਭਤੀਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਉੱਤਮਤਾ ਅਤੇ ਉੱਚਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ, ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਲਾਭ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਮੁਦਾਲਾ ਦੁਆਰਾ, ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ, ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦਬਦਬਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

"ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦਾ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਦਬਦਬਾ ਹੈ (ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ) ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ..... ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਨਾ "ਅਸਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਉਹ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ।" ਦੇਖੋ ਸੂਟਨ ਅਤੇ ਸ਼ੈਨਨ ਐਨ ਕੰਟਰੈਕਟ, 5ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 210 ਅਤੇ 211; *ਮੈਕ ਮਾਸਟਰ ਬਨਾਮ ਬਾਇਰਨ* (1952 (1) A.E.R. 1362), *ਟਫਟਨ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰਨੀ* (1952, 2 T.L.R. 516), ਅਤੇ *ਸਮਿਥ ਬਨਾਮ ਕੇ* (11 English Reports 299 (307))।

ਲਿੰਡਲੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦ, ਐਲ.ਜੇ., ਐਲਕਾਰਡ ਬਨਾਮ ਸਕਿਨਰ ((1887) 36 Ch. D. 145 at page 183), ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

ਇਕੁਇਟੀ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ "ਦਾਨੀਆਂ 'ਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੇਹਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਸੁੰਗੜਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਸਲ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਲੰਬਾਈ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। "

"ਇਕੁਇਟੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਨੈਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਤਾਕਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸੱਚੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਨੁਚਿਤ ਲਾਭ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ, ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਨਿਰਭਰਤਾ, ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਾਮਦੇਹ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਉੱਤਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਵੈਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਾਰਟੀ ਕਿ ਕੋਈ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਗਲਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਰਪੱਖ, ਖੁੱਲ੍ਹੀ, ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੇ। ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਨਿਯਮ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਇੱਕ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁਪਤ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇੱਕ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਸਹੁਰਾ ਅਤੇ ਸੱਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰਬਤੀ ਦੇਵੀ, ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਪਰਸ਼ਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਹ ਗਵਾਹ-ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਰਤਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੁਫਤ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਡਲੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਸੀ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਸਲਾਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਰਾਈਟ, ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਰਲੇ ਲੈਯਨਨ ((1893) Law Reports 1 Ch. 736 at page 752) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ

"ਬਰਥਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। " *ਰੋਡਸ ਬਨਾਮ ਬੇਟ ((1866) Law Reports 1 Ch. 252 at page 25), ਪਾਵੇਲ ਬਨਾਮ ਪਾਵੇਲ ((1900) E.R. 1 Ch. 243 at 245), ਆਲਕਾਰਡ ਬਨਾਮ ਸਕਿਨਰ ((1888) L.R. 36 Ch. D. 145 at 171), ਲੰਕਾਸ਼ਾਇਰ ਲੇਨਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਬਨਾਮ ਬਲੈਕ ((1934) Law Reports I K.B. 380), ਅਤੇ ਸਮਿਥ ਬਨਾਮ ਕੋਅ (i I Eng. Reports 299 (307))।*

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਢੰਗ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਗਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲੇਝੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ

ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਸ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਕੇ. ਅਹਿਮਦ ਇਬਰਾਹੀਮ ਸਾਹਿਬ ਬਨਾਮ ਏ.ਕੇ.ਆਰ.ਐਮ.ਆਰ. ਮੇਯੱਪਾ ਚੇਟਿਆਰ (A.I.R. 1940 Mad. 285), ਵਰਦਾਚਾਰੀਆਰ, ਜੇ., ਪੰਨਾ 289 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ-

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਬੁਚਰਾਜ (53 M.L.J. 842.), ਪੰਨਾ 852 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਜੋ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਲਾਭ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਮੁਫਤ ਸੀ। ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਲਾਹ ਸੀ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕੇ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ;

ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਤੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ, ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਬੇਅਸਰ ਸਨ। ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਮ ਝਗੜਿਆਂ ਤੱਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ:-

(a) ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸੀ;

(b) ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੋਕੇ ਪੇਰੈਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ। ਉਹ ਸਰਗਰਮ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ;

(c) ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਦਬਦਬੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਅਨੁਚਿਤ ਫਾਇਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ

(d) ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਬੇਅਸਰ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ

ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਅੰਕ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਾਕੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 4 ਤੋਂ 11 ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਖੋਜਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਟੇਬਲ ' A ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 21 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਇਸ ਦਿਨ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਲ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਚਲਾਈ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਿਆਂ ਨੰ. 5 ਅਤੇ 6. ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 7ਵੇਂ ਅਤੇ 8ਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ 29 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਦਾਲਾ ਨੰਬਰ 9 ਦਾ ਵੀ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 10 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 6 ਤੋਂ 9 'ਤੇ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਦਈ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 11 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 10 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਵਿਅੰਗ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਉੱਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧੇ ਗਏ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਸਹੀ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ 458 ਅਤੇ 562, ਵਾਲੀਅਮ 6, ਸਾਇਮੰਡਸ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪੈਰਾ 458 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕੋਲ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਇੱਕ ਨੰਗੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਵਿਧਾਨਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਤਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ" ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ

ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਮੰਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਪਾਰ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ।

ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਜਾਂ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਕਿ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਜਾਂ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਦੋਵਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੋਲ ਕੁਝ ਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਹ ਹਨ-

(1) ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਇਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬੇਅੰਤ (ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ 45) ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(2) ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਕੰਪਨੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ;

(3) ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਮੀਟਿੰਗ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਰਿਪੋਰਟ (ਧਾਰਾ 165) ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(4) ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਧਾਰਾ 69);

(5) ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅੰਡਰਰਾਈਟਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਧਾਰਾ 76) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ

(6) ਧਾਰਾ 149 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਗਮੀਕਰਨ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। *ਟ੍ਰੇਵਰ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਮੈਕਨਾਗਟਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਟਵਰਥ ਅਤੇ ਹੋਰ* (L.R. (1887) 12 A.C. 409 (434)), ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ

"ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕੰਪਨੀ, ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਦਾਇਰੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਜੇ ਇਹ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਵਾਂਗ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।"

ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ

ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 28 ਮਾਰਚ, 1946। ਇਹ ਰਾਹਤ ਮੁੱਦੇ 13 ਅਤੇ 14 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਦਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 54 ਅਤੇ 56 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਨ-ਜੰਕਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ, ਬੇਸ਼ਕ, ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, *ਸ਼ਰਤ ਚੰਦਰ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਤਾਰਕ ਚੰਦਰ ਚੈਟਰਜੀ* (I.L.R. 51 Cal. 916) ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਇਕੁਇਟੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਤਿੱਖੇ ਅਭਿਆਸ, ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਦਾਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ, ਮੁਦਾਲਾ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਯੋਗਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਕਿ ਜੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਇਕੁਇਟੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਅਧਿਕਤਮ, ਕਿ ਉਹ ਜੇ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਮੂਲ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕੁਇਟੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਆਚਰਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਦਾਲਾ ਉੱਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਜੋ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੇ ਖੁਦ ਇਕੁਇਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਦਾਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56(j) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਦਾਲਾਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਵਹਾਰ, ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਉਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਬਦਲੇ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਤੇ

ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੋਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ 3 ਮਾਰਚ, 1946 ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਯੋਜਿਤ, ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ, ਰਸਮੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕੁਝ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਆਦੇਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬੇਦਖਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੇਰੀ ਡੈੱਡਲਾਕ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਤੀਜੇ ਪੱਖਾਂ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਡੈੱਡਲਾਕ ਨੂੰ ਟਾਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਜੇ ਕਿ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਾਹਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 28 ਮਾਰਚ, 1946 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛਾਟਿਆ ਜਾਂ ਬੈਲਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਦਈ ਲਈ 1956 ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155, ਜੋ ਕਿ 1913 ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਖੇਪ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ 1956 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1956 ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ VI, ਚੈਪਟਰ VI, ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਡੈੱਡਲਾਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਠੱਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 1954 ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 100, ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ